

Inhoudsopgave

Voorwoord	V

---

1 Kosten	1
1.1 Constante en variabele kosten	2
1.2 Directe en indirecte kosten	7

---

2 Kostprijs	9
2.1 Inleiding	10
2.2 Functies van de standaardkostprijs	10
2.3 Standaard fabricagekostprijs	12
2.3.1 Standaard grondstofkosten en standaard afval	12
2.3.2 Standaard loonkosten	14
2.3.3 Standaard indirecte fabricagekosten	15
2.3.4 Standaard uitvalkosten	15
2.4 Delingscalculatie	18
2.5 Differentiële kostprijs	22

---

3 Kostensoorten	25
3.1 Kosten van grond- en hulpstoffen	26
3.2 Kosten van grond	33
3.3 Kosten van diensten van derden	34
3.4 Kosten van investeringen in kapitaalgoederen (CAPEX)	34

4	Duurzame productiemiddelen: capaciteit	37
4.1	Inleiding	38
4.2	Capaciteit	38
4.3	Rationele capaciteit	40
4.4	Irrationele overcapaciteit	45
4.5	Initiële overcapaciteit	50

5	Duurzame productiemiddelen: kosten	53
5.1	Economische levensduur berekenen	54
5.2	Afschrijvingsmethodes	60
5.2.1	Afschrijven met een vast percentage van de aanschafprijs	60
5.2.2	Afschrijving met een vast percentage van de boekwaarde	63
5.2.3	Afschrijven op basis van het gebruik	65
5.2.4	Afschrijven met de annuïteitenmethode	66

6	Verbijzonderen van indirecte kosten	71
6.1	Inleiding	72
6.2	Opslagmethode	72
6.3	Kostenplaatsenmethode	76
6.4	Activity-based costing	89

7	Begroting en budget	93
7.1	Inleiding	94
7.2	De begroting en het masterbudget	94
7.3	Verschillende soorten budgetten	96
7.3.1	Vast budget	97
7.3.2	Variabel budget	98
7.3.3	Gemengd budget	98
7.4	Activity-based budgetting	100
7.5	Verschillen in voor- en nacalculatie	101
7.6	Hoofdingeling winst- en verliesrekening	101

8	Verschillenanalyse	105
8.1	Inleiding	106
8.2	Prijsresultaat en efficiencyresultaat	106
8.3	Afvalresultaat	110
8.4	Uitvalresultaat	114
8.5	Bezettingsresultaat	116
8.6	Omzetanalyse	122
8.7	Nacalculatorisch bedrijfsresultaat	123

9	Integrale kostencalculatie en variabele kostencalculatie	127
9.1	Inleiding	128
9.2	Integrale kostencalculatie of absorption costing (AC)	128
9.3	Variabele kostencalculatie of direct costing (DC)	130
9.4	Voorraadwaardering bij integrale kostencalculatie en variabele kostencalculatie	135
9.5	Break-even analyse bij een productieonderneming	141
9.6	Break-even analyse bij een handelsonderneming	144
9.7	Veiligheidsmarge	147

10	Optimaliseringsvraagstukken	151
10.1	Inleiding	152
10.2	Kosten van leasing versus kopen	152
10.3	Indifferentiepunt	156
10.4	Uitbesteden versus zelf produceren	158

11	Examentraining	161

	Index	163